

Striženje delničarjev

SREČKO KLAPS

Po podržavljanju Nove KBM, ki so ga s figo v žepu uprava in največji lastnik Republika Slovenija snovali že decembra lani, ko so na skupščini še spravili skozi stomilijonsko hibridno posojilo, so se uresničile črne napovedi, da to za premoženje delničarjev ne pomeni nič dobrega. Včeraj je tečaj delnice NKBM padel na zgodovinsko najnižjo ceno 90 centov. Da to še ni dno, menijo nekateri analitiki, ki zahtevajo odgovore Haučeve uprave, kako se bo učinkovito in predvsem hitro lotila reševanja nezaviljivega finančnega položaja naše druge največje banke.

Kaj se je zgodilo z banko, ki je bila še konec leta 2007 vredna slabo milijardo evrov in ki je "brezhibno", s takratnim finančnim ministrom Bajukom in z dolgoletnim šefom uprave Kovačičem na čelu, izpeljala prvo javno ponudbo delnic. Še pomnite vrste pred bančnimi okenci, ko so državljani želeli za več kot 700 milijonov evrov delnic banke po 27 evrov, še 200 milijonov več so bili za banko pripravljeni odšteti dobro poučeni institucionalni vlagatelji. V državni proračun se je takrat steklo 151 milijonov evrov malih delničarjev, 64 milijonov evrov od domačih in 93 milijonov evrov od tujih institucionalnih vlagateljev. Nekdanji ministri, direktorji in bančniki so za nakupe delnic celo najemali kredite. Temu tempu je sledil tudi tečaj delnice, ki je konec decembra 2007 dosegel rekordnih 43,63 evra. Dovolj visoko, da so se tuji izbrani institucionalni vlagatelji z dobičkom umaknili, večina domačih in malih delničarjev pa je verjela praznim obljubam o širjenju banke na sever in jug. Kovačič pa je letal med Londonom, Varšavo, Zagrebom in Kragujevcem.

Niti pomisliti ne upamo, da bi se v Sloveniji lahko zgodila ciprska bančna drama. Ali pač?

Globalna finančna kriza, ki je prek Atlantika pljusnila v Evropo, očitno ni predramila bančnih uprav in nadzornikov, da bi bili poslovanje prilagodili kriznim scenarijem in omejili tveganja ter dodeljevanje milijard danes slabih kreditov. Še naprej so poslovali tvegano. Plasirali denar na hrvaški in srbski trg, kamor so se kljub krizi - ali prav zato - vseeno širili. So tam padale tudi provizije, razlike v cenitvah in (pre)prodajah v žepu? In vse to pred očmi nadzornikov, uglednih ekonomistov, ki študente poučujejo o ekonomskih znanjih. Tudi pred očmi politike, ki je krojila uprave in nadzorne svete. V nadzornem svetu NKBM je sedela tudi nova predsednica vlade Alenka Bratušek, včeraj ji je ogledalo nastavila Dagmar Komar. Škoda, da ga ni še sebi, saj je zaradi vztrajanja AUKN-a, ki ga je vodila, tri uspešne gospodarske družbe spravila že ob 42 milijonov evrov. Tudi odgovornost Matjaža Kovačiča in nekaterih ožjih sodelavcev čaka na epilog. Kriminalistična preiskava še poteka, prav tako javnosti še ni dostopno forenzično poročilo o morebitnem oškodovanju banke. In tako država, ki je od malih delničarjev in pravnih oseb za delnice leta 2007 pokasirala 308 milijonov evrov, skupaj z razvpitim stomilijonskim hibridnim posojilom in dosedanjimi dokapitalizacijami vred pa v mari-borsko banko "vrnila" okoli 190 milijonov evrov, postaja njena statutarno večinska lastnica. In verjetno ni daleč dan, ko bodo mali delničarji dobili na dom prijazno pismo, v katerem jim bodo za delnice, kupljene po 27 evrov, ponudili sto ali kak cent manj, po načelu "vzemi ali pusti", jih iztisnili iz lastništva ter jih tako še enkrat "ostrigli".

Zaupanje v slovenski bančni sistem še nikoli ni bilo tako nizko, kar je zadnji signal odgovornim za njegovo reševanje, preden bodo varčni Slovenci, ki razpolagajo z okoli 15 milijard evrov depozitov, slednje dvignili in jih vrnili v nogavice ali pa selili v bolj finančno stabilni državi Avstrijo in Švico. Tudi zato niti pomisliti ne upamo, da bi se v Sloveniji lahko zgodila ciprska bančna drama. Ali pač?